

# ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЛІСТ

ЧЕТВЕР, 24.03.10

ВИПУСК 1

## Вітаємо всіх вірних зі Світлою Седмицею!



Тривас Світла седмиця, святий тиждень по Воскресінню Христовому. Минув час посту, час плачу і смутку, увесь світ триумфус і славить Господа. З часів апостольських свято християнської Пасхи, подібно до старозавітної, тривас сім днів, чи вісім, якщо враховувати всі дні святкування Великодня до Фоминого поне-

ділка.

Давнє встановлення семиденного чи восьмиденного святкування Пасхи, крім традиції, що зберігається Православною Церквою, знаходимо у постановах апостольських, що наказують усім рабам і вільним не працювати у великий тиждень Пасхи., писаннях Кирила Єрусалимського, Якова Низібійського, Іоанна Златоустого, який семиденне торжество Великодня називас духовним плодом. Є воно і в правилах соборних, і в царських законах.

Протягом усього світлого тижня християни не б'ють земні поклони й не постяться, як зазвичай, у середу і

п'ятницю, оскільки це час радості й перемоги. Уся седмиця стає ніби одним великим святом. Отці Церкви і 66-е правило VI Вселенського собору рекомендують віруючим протягом Світлого тижня у храмах вправлятися у псалмах і співах духовних, торжествуючи і славлячи Воскреслого Господа.

Усі богослужіння Світлої Седмиці здійснюються при відкритих Царських Воротах. Її називають тижнем добрих справ. Будемо творити їх, щоб удостоїтися Милості Божої.

**Христос воскрес!**

Сьогодні у випуску:

- ◆ **Святе Письмо:**  
Евангеліє від Матфія у тлумаченні блаженного Феоділакта, архієпископа Болгарського.....2
- ◆ **Догматика:** вивчасмо Символ віри.....3
- ◆ **Шлях християнина:** випробування віри....4



## Історія Символу віри

Символ віри, що нині читася православними християнами на кожній літургії, був остаточно проголошений як істинний VI Вселенським собором, що відбувся у 680 р. Першопочатково він був одним із виражень "нікейської віри" з детально викладеним сповіданням Божественності Христа, яке після 370 р. народилося із антіохосрусалімських символів, що використовувалися при хрещенні. Цей літургійний символ був, судячи з усього, підправлений отцями II Вселенського, Константинопольського,

собору (381 р.) без наміру замінити ним Нікейський символ віри, прийнятий на I Вселенському соборі (325 р.). Він був проголошений на IV Вселенському (Халкідонському) (451 р.) соборі як офіційно визнана догматична формула й таким увійшов у літургійну практику імперської столиці. У кінці V століття цей Константинопольський символ віри визнається як повне й остаточно формулювання Нікейського символу, який він і замінив.

Положення цього Символу стверджувалися у боротьбі з численними

ересями, які виникали у цей період численної історії, зокрема, аріанством, монофізитством та ін.

Православний Нікео-Константинопольський символ віри містить стислий виклад основних положень правої християнської віри, яку сповідує наша Церква.

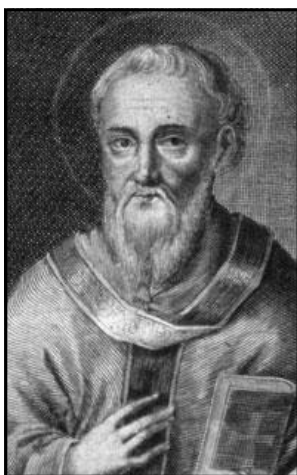
**За В. Лоським**



## Наші зустрічі

*Якщо ти маєш бажання більше дізнатися про нашу віру і просто поспілкуватися з православним священником та християнською молоддю, запрошуємо тебе на зібрання Центру православної молоді Сумської єпархії УПЦ МП, які відбуваються щопонеділка (окрім великих церковних свят), о 19:00, у приміщенні дитячої недільної школи Спасо-Преображенського собору (вул. Соборна, 31).*

*Чекаємо на тебе!*



*Святий блаженний Феофілакт, архієпископ Болгарський, народився в м. Халкіс (Візантійська імперія), розпочав своє церковне служіння в Константинополі, у сані диякона. На той час це служіння користувалося особливою пошаною, адже диякони часто навіть заміняли Патріарха у справі проповіді. Блаженний Феофілакт носив титул ритора Великої Церкви, бо в його обов'язки входило тлумачення Святого Письма та написання проповідей від імені Патріарха. В одній давній пам'ятці він іменується й "учителем риторів". Мудрий архієпископ Болгарської церкви і проповідник від Бога, блж. Феофілакт здавна шанується як святий отець і учитель Церкви. І, хоча пам'ять його відзначається в межах помісної церкви, його богонатхненна мудрість віками розкриває вірним усього православного світу глибину святого Євангелія, Діянь та послань апостолів.*

## Нагірна проповідь Господа нашого Ісуса Христа

Побачивши народ, Він зійшов на гору. Сходить на гору, повчаючи нас нічого не робити напоказ. Збираючись повчати, він виховує нас віддалятися від шуму, коли навчаємо.

І коли сів, приступили до нього учні Його. Народ приступає для того, щоб бачити чудеса, учні ж – для учіння. Тому для творіння чудес і зміцнення тіла, Він лікує й душі, щоб ми повчалися, що Він є Творець і душ, і тіл.

І він, відкривши Уста Свої. Для чого додано: «відкривши уста Свої»? Здається, що це зайве. Але ні, бо Він учив і не відкриваючи Уст. Яким чином? Своїм життям і чудесами. Тепер же Він учити, відкривши Уста.

Учив їх, мовлячи. Учив не тільки учнів, але й народ. А почав із блаженств, подібно до того, як Давид почав із блаженства.

Блаженні вбогі духом, бо їх є Царство Небесне. Виставляє смирення як основу життя. Оскільки Адам згрішив від гордості, то Христос підводить нас через смирення. Бо Адам сподівався бути Богом. Покірні духом – це вбогі духом.

Блаженні ті, що плачуть, бо вони втішаються. Маються на увазі ті, хто плаче про гріхи, а не про щось житейське. Сказав "ті, що плачуть", тобто постійно, а не один тільки раз, й не лише через свої гріхи, але й через гріхи ближнього.

Утішаються вони й тут, – адже хто плаче через гріхи, той духовно радіє тут, а тим більше там.

Блаженні покірливі, бо вони наслідують землю. Деякі під словом «землю» розуміють землю духовну, тобто небо, але ти розумій і цю землю. Оскільки покірливі звичайно вважаються зневаженими й позбавленими значення, то Він і говорить, що вони й переважно мають уче. Покірливі – це не ті, хто зовсім не гнівається (бо такі позбавлені розуму), а ті, які мають гнів, але утримуються, гніваючись тоді, коли це потрібно.

Блаженні голодні та спрагли правди, бо вони наситяться. Коли Він прагне говорити про милосердя, то перш за все показує, що потрібно прилучатися до справедливості й не робити милостині з нагробованого. Правду слід шукати з усілякою старанністю, бо це означають слова голодні і спрагли". Оскільки користолюбиві уявляються як такі, що живуть у добробуті й ситості, то Він говорить, що тим більше праведні наситяться й тут, бо вони володіють своїм майном безпечно.

Блаженні милостиві, бо вони помилувані будуть. Милосердя можна проявляти не лише майном, але й словом, а якщо нічого немає, то й сльозами. Вони одержують милість і тут від людей, бо той, хто вчора проявляв милість, якщо сьогодні він втратить усе, зустрине милосердя з боку

інших, але особливо допоможе йому Бог після кончини.

Блаженні чисті серцем, бо вони Бога побачать. Багато не грабують, а швидше милосердні, але вони блудодіють і таким чином в інших відношеннях показують себе нечистими. Отже, Христос наказує при інших чеснотах берегти й чистоту, і цноту не тільки тілом, але й серцем, бо поза святістю й чистотою ніхто не побачить Господа. Як дзеркало, якщо воно чисте, тільки тоді відображає образи, так і споглядання Бога, й розуміння Письма доступне лише чистій душі.

Блаженні миротворці, бо вони будуть наречені синами Божими. Маються на увазі не лише ті, які самі живуть з усіма мирно, але й ті, які примиряють ворогуючих. Миротворцями є й ті, хто своїм ученням повертає до істини ворогів Божих. Такі суть сини Божі, бо і Єдинородний Син Божий примирив нас із Богом.

Блаженні вигнані за правду, бо їх є Царство Небесне. Не одні мученики переслідуються, але й багато інших за надання допомоги ображеним і взагалі за всяку добродієність, бо всяка добродієність є правда. Злодіїв та вбивць також переслідують, але вони не блаженні.

Блаженні ви, коли будете принижувати вас і гнати. Нарешті, Господь говорить до своїх апостолів, показуючи, що терпіти приниження властиво більше всього вчителям.

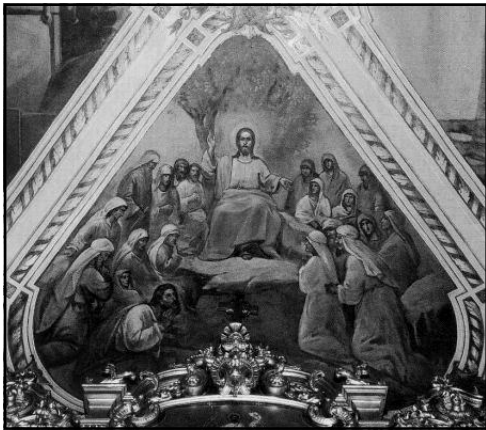
І всіляко несправедно злословити за Мене.

Не просто принижений блаженний, але принижений за Христа й облудно. В іншому разі він нещасний, бо слугує спокусою для багатьох.

Радійте й веселіться, бо велика ваша винагорода на небесах. Господь не говорив про велику нагороду за інші чесноти, але тут сказав про неї, показуючи цим, що переносити приниження – велика і найскладніша справа, бо багато й самі позбавили себе життя. І Йов, що переніс інші спокуси, особливо був обурений, коли друзі принижували його, ніби він страждає за гріхи.

Так гнали і пророків, що були перед вами. Щоб не подумали апостоли, що їх будуть гнати за проповідь чого-небудь протилежного вченню Христа, Господь утішає їх, говорячи, що й пророків раніше вас гнали за чесноти, тому в їх стражданнях ви маєте вітху.

Ви – сіль землі. Пророки посилалися до одного народу, ви ж – сіль усієї землі, що зміцнює слабких учнів і викриттями, щоб вони не породжували поствійних черв'їв. Зважаючи на



це, не відкидайте гіркоти викриттів, хоч би ненавиділи й переслідували вас.

*За тлумаченням блаженного Феофілакта, архієпископа Болгарського*

Ми віримо і сповідуємо, що Бог, будучи Творцем, створив світ – “видимий же увесь і невидимий”, привів у буття подвійну реальність – світ духовний, янгольський і світ цей, матеріальний, речовинний. Вінцем творіння Божого є людина – створена не просто в порядку іншого творіння, але як образ і подоба Божа (Буття, 1:27). Ми читаємо в рядках Священного Письма, що: “створив Господь людину із праху земного, і вдихнув і лице її дихання життя, і стала людина душею живою” (Буття, 2:7). Людина сильно відрізняється від усього тварного світу. Якщо все, що існує, проходить своє буття як творіння Боже, то людина, також будучи таким, носить у собі дещо більше, а саме – образ і подобу Божу, “будучи деяким начатком його Його творіння” (Якова, 1:18), а метою існування маючи не просто буття, але зроблення “причасником Божественного єства” (2-ге Петра, 1:4). “Славлю Тебе, тому що я дивно влаштований” (Псалтир, 138:14), – вигукує Псалмоспівець. Як же влаштована людина? Розглянемо її, так би мовити, схематично. Святі отці умовно “ділять” людину на три частини: дух, душу й тіло.

Перш за все скажемо про тіло людини. Воно складається з різних органів, які забезпечують фізичне життя людини.

Тіло людини надзвичайно складне, досконале й гармонійне. У ньому ми бачимо різні напрямки й відповідні ним різні потреби в їжі, у сні, у русі та ін. Тіло за своєю сутністю є знаряддям, ідеально пристосованим для життя й діяльності в оточуючому нас матеріальному світі. (...) Тіло є храм Духа, як говорить апостол Павло (1-ше Коринфянам, 6:19). Воно – не просто оболонка, але – у цьому світі – виражальник, здійснювач дій душі й духа, невід’ємне від них; і в майбутньому віці тіло буде з нами, тільки перетворене, одуховлене.

Потім ми бачимо в людині душу. Душа носить у собі найважливішу якість Богоподібності – безсмертя. Визначити, що вона є, складно, бо душа нематеріальна. Душа є те “я”, яке кожна людина безпосередньо відчуває як якийсь центр себе. Усі дії душі можна розподілити за трьома разрядами, чи сторонами – і назвати їх мисленневою, бажаною й чуттєвою частинами душі.

*Мисленнева частина душі.* Це перш за все розум, який завідує розсудом, обдумуванням, знаходженням рішення, виходячи з оцінки тієї чи іншої зовнішньої ситуації. В людині нічого не робиться без оцінки, обдумування, міркування й осмислення, хай ми навіть не помічаємо цього через звичність і швидкість.

*Бажаною частиною душі.* Тут діюча сила – воля. Вона бажає зробити, застосувати, придбаним і т.д. те, що вважає для себе корисним, потрібним і приєм-

протиричить цьому. Воля є сила дієва, її область і потреба – жити й діяти. Сфера діяльності волі є наші бажання, які визначаються нашими потребами. Осць ці бажання й задовольняє воляова сила душі.

*Чуттєва частина душі.* Вся святоотецька думка одногосно зводить її до сфері діяльності сердечної. Осць як пише про чуттєву сторону душі свт. Феофан: “Наскільки велике значення має в нашому житті серце! В ньому осідає все, що входить у душу ззовні, і що виробляється її мислительною і дієвою стороною; через серце проходить і те все, що виявляється душею поза нею. Тому серце й називається центром життя”.

Душа і тіло завжди виступають як єдність. Це видно із ходу наших справ.

Є в людині і третя, вища її частина – дух. Це та сила, яку вдихнув Бог в лице людини, завершуючи сотворіння її. Душа людини, хоча і схожа с душею тварин у нижчій її частині, але у вищій вона незрівнянно вища за неї. Дух як сила, що вийшла від Бога, шукає Бога, і в ньому одному знаходить спокій. Якимось духовним сокровенним відчуттям (безпосередньо) переконуючись у своєму походженні від Бога, (дух людський) відчуває свою повну від Бога залежність і відчуває себе зобов’язаним всіляко догоджати йому й жити тільки для Нього й Ним.

*Із циклу лекцій ігумена Петра (Мещеринова) “Православна антропология”*

*Православні,  
єднаймося!*

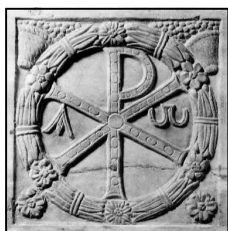
## Випробування віри

### Про нас

Центр православної молоді Сумської єпархії УПЦ МП, що діє з благословення високопреосвященного Євлогія, єпископа Сумського і Охтирського, під керівництвом протоієрея Володимира Равлюка, – це організація молодих християн м. Суми, діяльність якої спрямована на глибоке пізнання своєї віри й життя за святими заповідями Євангелія. Для нас важливо не лише називати себе християнами, але й намагатися словом і ділом наблизитися до того ідеалу людини, який даний Господом нашим Ісусом Христом, допомагати кожному члену нашого центру, а також тим людям, які потребують особливої турботи: дітям-сиротам, тяжкохворим, самотнім і обездоленим.

Наші зібрання відкриті не лише для православних, але й для всіх, хто бажає з нами спілкуватися, незалежно від віри.

Кожна людина безцінна для Бога, й це саме те гасло, під яким ми намагаємося докласти всіх зусиль для життя у Христі, для Слави Божої.



Шлях християнина у загальних рисах такий. Спершу людина приводиться до Бога даром благодаті, і, коли вона вже приведена, тоді наступає тривалий період випробування. Випробовується свобода людини і її довіра до Бога, і випробовується часом жорстко. На початку звернення до Бога й малі, й великі, ледве вимовлені прохання, звичайно скоро й чудесно виконуються Богом, але коли настає період випробування, тобі все змінюється, й небо наче закривається і стає глухим для всіх молив.

Для ревнісного християнина все в житті стає складним. Ставлення до нього людей погіршується, його перестають поважати; що прощається іншим, йому не прощається; праця його майже завжди оплачується нижче норми, тіло стає легко піддаватися хворобам; природа, обставини, люди – все обертається проти нього. При всіх природних обдаруваннях, не менших, ніж у інших, він не знаходить їм застосування. Окрім цього, він терпить багато нападів демонічних сил.

І останнє, найтяжче, нестерпне страждання – Бог залишає його. Таке страждання досягає своєї повноти, бо ним уражена вся людина в усіх планах свого буття. Бог залишає людину?.. Хіба це можливо?.. І, однак, у душі на зміну відомому почуттю близькості Бога приходить інше, – що Він безкінечно, неосяжно далекий, і всі заклики Його гинуть безпомічно у просторах. Душа внутрішньо посилює свій крик до Нього, але не бачить ні допомоги, ні навіть уваги. Все тоді тяжко. Все дістається незмірно великою працею, надсильною. Життя тоді стає багатостраждальним, і у людини з'являється усвідомлення того, що над нею тяжіє клятва і гнів Божий. Але коли пройдуть ці випробування, тоді побачить людина, що неосяжно чудесний промисел Божий уважно оберігав її на всіх шляхах (...). Вірою рятується людина: вірою в любов і милосердя Бога, вірою Слово Його, вірою свідченню Отців Церкви.



*З книги  
архімандрита Софронія (Сахарова)  
“Старець Силуан”*

## Святі отці про християнську любов

*Не вимагай любові від  
ближнього, бо той,  
хто вимагає її, впадає  
у смуток, якщо сам її  
не зустрине, але краще  
ти сам покажи любов  
до ближнього, і заспо-  
коїшся, і таким чином  
приведеш і ближнього  
до любові.*

**Авва Дорофей**

*Ніякого слова недо-  
статньо, щоб по дос-  
тоїнству зобразити  
любов, бо вона не зем-  
ного, а небесного по-  
ходження... навіть мо-  
ва Янголів не може дос-  
конало дослідити її, бо  
вона безперервно вихо-  
дить із великого розуму  
Божого.*

**Святитель  
Іоанн Златоуст**

*Не проміняй любові до  
ближнього на любов  
до якоїсь речі, тому  
що, люблячи ближнього,  
ти придбаєш собі  
Того, Хто дорогоцінні-  
ший за все на світі.  
Залиш мале, щоб над-  
бати велике, зневаж  
зайве й нічого не зна-  
чує, щоб придбати  
багатоцінне.*

**Прп. Ісаак Сирін**